KOMISIJOS SPRENDIMAS

2009 m. liepos 8 d.

netaikyti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/17/EB dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų tvarkos derinimo naftai ir dujoms žvalgyti ir jiems eksploatuoti Nyderlanduose

(pranešta dokumentu Nr. C(2009) 5381)

(Tekstas autentiškas tik olandų kalba)

(Tekstas svarbus EEE)

(2009/546/EB)

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį,

atsižvelgdama į 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2004/17/EB dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų tvarkos derinimo ([1]), ypač į jos 30 straipsnio 5 ir 6 dalis,

atsižvelgdama į *Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V.* (toliau – NAM) elektroniniu paštu pateiktą 2009 m. vasario 26 d. prašymą,

pasikonsultavusi su Viešųjų sutarčių patariamuoju komitetu,

kadangi:

I. FAKTAI

(1) Komisijos sprendimu 93/676/EEB ([2]) perkantiesiems subjektams, Nyderlanduose atliekantiems naftos arba dujų žvalgybos ir gavybos darbus, vietoj tuo metu galiojančioje direktyvoje nustatytų įprastų taisyklių buvo leista taikyti alternatyvią tvarką. Pagal alternatyvią tvarką numatyti tam tikri įpareigojimai dėl statistinių duomenų bei įpareigojimas sudarant prekių, darbų ir paslaugų pirkimo sutartis laikytis nediskriminavimo ir konkurencingo pirkimo principų, visų pirma teikiant informaciją ūkio subjektams apie savo pirkimų ketinimus. To sprendimo galiojimas buvo užtikrintas Direktyvos 2004/17/EB, kuri pakeitė ankstesnę direktyvą, 27 straipsniu, nepažeidžiant Direktyvos 2004/17/EB 30 straipsnio nuostatų.

(2) 2009 m. vasario 26 d. NAM pagal Direktyvos 2004/17/EB 30 straipsnio 5 dalį Komisijai elektroniniu paštu atsiuntė prašymą. Pagal 30 straipsnio 5 dalies pirmą pastraipą Komisija 2009 m. kovo 5 d. raštu apie tai informavo Nyderlandų valdžios institucijas, kurios atsakymą atsiuntė elektroniniu paštu 2009 m. kovo 26 d. Komisija 2009 m. kovo 9 d. elektroniniu laišku taip pat paprašė papildomos informacijos, kurią NAM elektroniniu paštu atsiuntė 2009 m. kovo 23 d.

(3) NAM atsiųstas prašymas susijęs su naftos ir dujų žvalgymu ir eksploatavimu Nyderlanduose. Vadovaujantis ankstesniais Komisijos sprendimais dėl susijungimo ([3]), prašyme apibūdintos trys atskiros veiklos sritys, kur veikia NAM:

a) naftos ir gamtinių dujų žvalgymas,

b) naftos gavyba ir

c) gamtinių dujų gavyba.

Pagal pirmiau minėtus Komisijos sprendimus šiame sprendime „gavyba“ apima ir „žvalgymą“, t. y. būsimai gavybai tinkamos infrastruktūros sukūrimą (naftos platformų, vamzdynų, terminalų ir t. t.).

II. TEISINĖ SISTEMA

(4) Direktyvos 2004/17/EB 30 straipsnyje numatyta, kad sutartims, sudaromoms dėl vienos iš veiklos rūšių, kuriai taikoma Direktyva 2004/17/EB, ta direktyva netaikoma, jei valstybėje narėje, kurioje ši veikla vykdoma, tokią veiklą tiesiogiai veikia konkurencija rinkose, į kurias patekti nėra apribojimų. Tiesioginė konkurencija vertinama remiantis objektyviais kriterijais, atsižvelgiant į specifinius atitinkamo sektoriaus ypatumus. Laikoma,

([1]) OL L 134, 2004 4 30, p. 1.

([2]) 1993 m. gruodžio 10 d. Komisijos sprendimas 93/676/EB, nustatantis, kad geografinių sričių eksploatavimas siekiant ieškoti ar išgauti jose naftą ar dujas, Nyderlanduose nėra laikoma veikla, kurią apibrėžia Tarybos direktyvos 90/531/EEB 2 straipsnio 2 dalies b punkto i papunktis, ir kad subjektai, vykdantys tokią veiklą, Nyderlanduose nelaikomi veikiančiais pagal specialiąsias ar išimtines teises, kaip jos yra apibrėžtos direktyvos 2 straipsnio 3 dalies b punkte, OL L 316, 1993 12 17, p. 41.

([3]) Žr. visų pirma 1999 m. rugsėjo 29 d. Komisijos sprendimą 2004/284/EB, kuriuo koncentracija skelbiama suderinama su bendrąja rinka ir EEE susitarimu (Byla Nr. IV/M. 1383 – *Exxon/Mobil*), ir paskesnius sprendimus, *inter alia*, 2007 m. gegužės 3 d. Komisijos sprendimą, kuriuo pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 139/2004 koncentracija skelbiama suderinama su bendrąja rinka (Byla Nr. COMP/M. 4545 – *STATOIL/HYDRO*).

kad patekimas į rinką yra neribojamas, jei valstybė narė yra įgyvendinusi ir taiko atitinkamus Bendrijos teisės aktus dėl viso ar dalies sektoriaus atvėrimo konkurencijai.

(5) Kadangi Nyderlandai įgyvendino ir taikė 1994 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 94/22/EB dėl leidimų žvalgyti, tirti ir išgauti angliavandenilius išdavimo ir naudojimosi jais sąlygų [1], turėtų būti laikoma, kad patekimas į rinką neribojamas pagal Direktyvos 2004/17/EB 30 straipsnio 3 dalies pirmą pastraipą. Tiesioginis konkurencijos poveikis konkrečioje rinkoje turėtų būti vertinamas remiantis įvairiais kriterijais, iš kurių nė vienas *per se* nėra lemiamas.

(6) Kalbant apie rinkas, kurioms taikomas šis sprendimas, vienas iš kriterijų, į kurį reikia atsižvelgti, yra pagrindinių rinkos dalyvių užimama atitinkamos rinkos dalis. Kitas kriterijus yra koncentracijos tose rinkose laipsnis. Kadangi skirtingų veiklos rūšių, kurioms taikomas šis sprendimas, sąlygos skiriasi, nagrinėjant konkurencinę padėtį, reikėtų atsižvelgti į tai, kad sąlygos skirtingose rinkose skiriasi.

(7) Šiuo sprendimu nepažeidžiamas konkurencijos taisyklių taikymas.

III. **VERTINIMAS**

(8) 3 konstatuojamojoje dalyje minėtuose ankstesniuose Komisijos sprendimuose laikoma, kad kiekviena iš trijų prašyme nurodytų veiklos sričių (naftos ir gamtinių dujų žvalgymas, naftos gavyba ir gamtinių dujų gavyba) sudaro atskirą produktų rinką. Todėl jas reikėtų išnagrinėti atskirai.

Naftos ir gamtinių dujų žvalgymas

(9) Pagal nusistovėjusią Komisijos praktiką [2] naftos ir gamtinių dujų žvalgymas sudaro vieną susijusių produktų rinką, kadangi neįmanoma iš anksto žinoti, ar bus rasta naftos ar gamtinių dujų. Taip pat per tą pačią ilgalaikę Komisijos praktiką nustatyta, kad šios rinkos geografinė aprėptis – visos pasaulio šalys.

(10) Galima išskirti tris būdus, kaip išmatuoti žvalgymo srityje veikiančių subjektų užimamas rinkos dalis: pagal kapitalo išlaidas, patvirtintas atsargas ir planuojamą gavybą. Kartais numatoma galimybė kapitalo išlaidas naudoti kaip parametrą, kuriuo remiantis vertinamos žvalgymo srityje veikiančių subjektų užimamos rinkos dalys [3]. Tačiau nustatyta, kad dėl to, jog labai skiriasi reikiamų investicijų apimtys skirtingose geografinėse vietovėse, tai nėra tinkamas parametras. Norint ieškoti naftos ir dujų Šiaurės jūroje reikia didesnių investicijų negu, pavyzdžiui, Artimuosiuose Rytuose. Kita vertus, kiti du parametrai – turima patvirtintų atsargų dalis ir planuojama gavyba – taikomi vertinant šiame sektoriuje veikiančių ūkio subjektų užimamas rinkos dalis [4].

(11) Remiantis turimais duomenimis, 2007 m. gruodžio 31 d. bendros patvirtintos naftos ir dujų atsargos visame pasaulyje iš viso siekė 378,6 milijardus standartinių kubinių metrų naftos ekvivalento (toliau – Sm^3 n. e.) [5]. 2008 m. sausio 1 d. bendros patvirtintos Nyderlandų naftos ir dujų atsargos siekė kiek daugiau negu 1,426 milijardus Sm^3 n. e. [6], o tai sudaro kiek daugiau negu 3,7 %. Taigi NAM dalis yra dar mažesnė. Remiantis turima informacija, pagal planuojamos gavybos parametrą NAM užimama rinkos dalis taip pat turėtų būti vertinama kaip nedidelė. Taigi, nors numatoma, kad vėl pradėjus eksploatuoti visiškai rekonstruotą Schoonebeek naftos telkinį rytų Nyderlanduose, NAM faktinė naftos gavyba padidės nuo 0,04 milijonų barelių naftos per dieną iki 0,06 milijonų barelių naftos per dieną, tai vis tiek reikia vertinti atsižvelgiant į visame pasaulyje per dieną išgaunamos naftos produkcijos kiekį, kuris siekia 81,533 milijonus barelių naftos, vadinasi NAM dalis sudaro maždaug 0,7 %. Taip pat atsižvelgiant į koncentracijos lygį žvalgymo rinkoje, kur, be valstybei priklausančių įmonių, veikia trys tarptautinės vertikaliai integruotos privačios įmonės, vadinamos naftos milžinėmis (*BP, ExxonMobil* ir *Shell*), bei tam tikras skaičius didelių įmonių, šiuos veiksnius reikėtų laikyti tiesioginės konkurencijos rodikliu.

---

[1] OL L 79, 1996 3 29, p. 30.

[2] Žr. visų pirma pirmiau minėtą Sprendimą dėl *Exxon/Mobil* ir naujesnį, 2007 m. lapkričio 19 d. Komisijos sprendimą, kuriuo koncentracija skelbiama suderinama su bendrąja rinka (byla COMP/M. 4934 – *KAZMUNAIGAZ/ROMPETROL*) pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 139/2004.

[3] Žr. visų pirma pirmiau minėtą Sprendimą dėl *Exxon/Mobil* (23–24 pastraipas).

[4] Žr. visų pirma pirmiau minėtą Sprendimą dėl *Exxon/Mobil* (25 ir 27 pastraipas).

[5] Žr. prašymo 5.2.1 punktą ir ten cituojamus šaltinius, visų pirma prie jo pridėtą 2008 m. birželio mėn. *BP Statistical Review of World Energy*.

[6] Tai yra 1 390 milijardų Sm^3 dujų arba 1 390 milijonų Sm^3 n. e. ir 36,6 milijonai Sm^3 naftos t. y. iš viso 1 426 600 000 Sm^3.

Naftos gavyba

(12) Pagal nusistovėjusią Komisijos praktiką [1], naftos (žalios naftos) žvalgyba ir gavyba yra atskira produktų rinka, kurios geografinė aprėptis – visos pasaulio šalys. Remiantis turima informacija [2], 2007 m. visame pasaulyje iš viso per dieną buvo išgaunama 81,533 milijonai barelių naftos. Tais pačiais metais NAM iš viso išgaudavo 0,04 milijonų barelių per dieną, o tai sudaro 0,49 % rinkos dalies. Taip pat atsižvelgiant į koncentracijos lygį žalios naftos gavybos rinkoje, kur, be valstybei priklausančių įmonių, veikia trys tarptautinės vertikaliai integruotos privačios įmonės, vadinamos naftos milžinėmis (*BP*, *ExxonMobil* ir *Shell*, kurios, remiantis turimais duomenimis, 2007 m. užėmė atitinkamai tokias naftos gavybos rinkos dalis: 3,08 %, 2,32 % ir 2,96 %), bei tam tikras skaičius didelių įmonių [3], šiuos veiksnius reikėtų laikyti tiesioginės konkurencijos rodikliu.

Gamtinių dujų gavyba

(13) Ankstesniame Komisijos sprendime [4] dėl dujų tiekimo galutiniams vartotojams išskirtos mažo kaloringumo dujos ir didelio kaloringumo dujos. Komisija taip pat svarstė, ar reikėtų atskirti suskystintų gamtinių dujų išteklius ir vamzdynais tiekiamų gamtinių dujų išteklius [5]. Tačiau vėlesniame Komisijos sprendime [6] dėl, *inter alia*, gamtinių dujų žvalgymo ir gavybos klausimas, ar, priimant tą sprendimą, laikytasi nuomonės, kad egzistuoja atskiros mažo kaloringumo dujų, didelio kaloringumo dujų ir suskystintų gamtinių dujų rinkos, liko neatsakytas, „kadangi galutiniam vertinimui neturi įtakos, koks bus suderintas apibrėžimas“. Šiame sprendime šis klausimas taip pat gali likti neatsakytas dėl šių priežasčių:

— NAM neišgauna suskystintų gamtinių dujų,

— NAM veikia tik Nyderlanduose, kurių neatidėliotinų sandorių dujų rinkoje, kitaip vadinama nuosavybės teisių perleidimo mechanizmu (ang. *Title Transfer Facility* – TTF), nuo 2008 m. liepos 1 d. nebeišskiriamos mažo kaloringumo dujos ir didelio kaloringumo dujos. Be to, nuo tos dienos *Gas Transport Services* (Nyderlandų nacionalinis dujų tinklo valdytojas) visiškai kontroliuoja dujų kaloringumo konversiją. Todėl ekspeditoriams nebebūtina rezervuoti įrenginių, kuriuose vykdoma konversija.

(14) Todėl šiame sprendime atitinkamą produktų rinką galima laikyti apskritai gamtinių dujų gavybos rinką, neišskiriant žemo kaloringumo dujų, didelio kaloringumo dujų ir suskystintų gamtinių dujų. Kalbant apie geografinę rinką, ankstesniuose Komisijos sprendimuose [7] laikytasi nuomonės, kad ji apima Europos ekonominę erdvę (EEE) ir galbūt Rusiją bei Alžyrą.

(15) Remiantis turima informacija [8], 2007 m. ES iš viso išgauta 191,9 milijardai Sm^3 dujų, o taip pačiais metais EEE – 281,6 milijardai Sm^3. NAM produkcija 2007 m. siekė 50 milijardų Sm^3, o tai sudaro 17,76 % rinkos dalies. 2007 m. Rusijos ir Alžyro produkcija siekė atitinkamai 607,4 ir 83,0 milijardus Sm^3. Taigi bendra EEE ir Rusijos bei Alžyro produkcija iš viso siekė 972 milijardus Sm^3, o NAM dalis sudarė 5,14 %. Taip pat atsižvelgiant į koncentracijos lygį gamtinių dujų gavybos rinkoje, kur veikia trys milžinės (*BP*, *ExxonMobil* ir *Shell*) bei kitos didelės įmonės, kaip antai Rusijos *Gazprom*, šiuos veiksnius reikėtų laikyti tiesioginės konkurencijos rodikliu.

IV. **IŠVADOS**

(16) Atsižvelgiant į 3–15 konstatuojamosiose dalyse nagrinėtus veiksnius, turėtų būti laikoma, kad Nyderlanduose laikomasi Direktyvos 2004/17/EB 30 straipsnio 1 dalyje nustatytos tiesioginės konkurencijos sąlygos, kiek tai susiję su:

d) naftos ir gamtinių dujų žvalgymu,

e) naftos gavyba ir

f) gamtinių dujų gavyba.

(17) Kadangi laikoma, jog neribojamo patekimo į rinką sąlyga yra įvykdyta, Direktyva 2004/17/EB neturėtų būti taikoma, kai perkantieji subjektai sudaro sutartis, skirtas suteikti galimybę teikti paslaugas, išvardytas 16 konstatuojamosios dalies a–c punktuose, Nyderlanduose, taip pat rengiant projektų konkursus dėl tokios veiklos vykdymo Nyderlanduose.

(18) Šis sprendimas grindžiamas teisine ir faktine padėtimi 2009 m. vasario ir kovo mėn., remiantis NAM ir Nyderlandų Karalystės pateikta informacija. Sprendimas gali būti persvarstytas, įvykus reikšmingiems teisinės ar faktinės situacijos pokyčiams, kurie reikštų, kad Direktyvos 2004/17/EB 30 straipsnio 1 dalies taikymo sąlygos nebevykdomos,

---

(1) Žr. visų pirma pirmiau minėtą Sprendimą dėl *Exxon/Mobil* ir naujesnį, 2007 m. lapkričio 19 d. Komisijos sprendimą, kuriuo koncentracija skelbiama suderinama su bendrąja rinka (Byla COMP/M. 4934 – *KAZMUNAIGAZ/ROMPETROL*) pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 139/2004.

(2) Žr. 2008 m. birželio mėn. *BP Statistical Review of World Energy*, kuris pridėtas prie prašymo ir jame vadinamas *BP Statistics*, 8 psl.

(3) Jų užimama rinkos dalis mažesnė negu naftos milžinių.

(4) 2006 m. lapkričio 14 d. Komisijos sprendimas, kuriuo koncentracija skelbiama suderinama su bendrąja rinka ir EEE susitarimo veikimu (Byla Nr. COMP/M.4180 – *Gaz de France/Suez*), OL L 88, 2007 3 29, p. 47.

(5) Žr. visų pirma pirmiau minėtą sprendimą dėl *Gaz de France/Suez*.

(6) Pirmiau minėtos Bylos M.4545 12 punktas.

(7) Žr., pavyzdžiui, 3 konstatuojamoje dalyje minėtus sprendimus.

(8) Žr. visų pirma *BP Statistics*, 24 p.

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Direktyva 2004/17/EB netaikoma perkančiųjų subjektų sudaromoms sutartims, skirtoms suteikti galimybę Nyderlanduose teikti šias paslaugas:

a) naftos ir gamtinių dujų žvalgymo,

b) naftos gavybos ir

c) gamtinių dujų gavybos.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Nyderlandų Karalystei.

Priimta Briuselyje, 2009 m. liepos 8 d.

Komisijos vardu
Charlie McCREEVY
Komisijos narys